

Cumhuriyet Kavramına İlişkin İlkokul Öğrencilerinin Metaforik Algıları*

Büşra Yılmaz^a

Kaya Yıldız^b

Öz

Bu araştırmanın amacı ilkokul öğrencilerinin Cumhuriyet kavramına yönelik metaforik algılarını saptamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde Bolu ili merkez ilçe sınırları içerisindeki bir ilkokulda öğrenim gören 2.sınıf, 3.sınıf ve 4.sınıftan toplam 486 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin Cumhuriyet kavramına yükledikleri metaforik anlamların ortaya çıkartılıp incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin algılarına dayalı olarak Cumhuriyet kavramına ilişkin tüm sınıflarda ortak 48 metafor, bireysel 176 metafor olmak üzere toplam 224 adet metafor üretilmiştir. Öğrenciler tarafından üretilen en çok beş metafor incelendiğinde sırasıyla; Özgürlük, Bayram, Güneş, Atatürk ve Bayrak olduğu görülmektedir. Öğrenciler tarafından üretilen 224 adet metafor araştırmacılar tarafından 9 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler; Bağımsızlık, Değer, Güç, Güven, İlerleme, Öncü, Şenlik, Yönetim Şekli ve Zafer'dir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde tüm sınıf düzeylerindeki öğrencilerin Cumhuriyet kavramına ilişkin olumlu bir algıya sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Metafor, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, İlkokul

*Bu çalışma, 25-27 Kasım 2023, Türkiye ASEAD 12. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

^a **Sorumlu Yazar:** Millî Eğitim Bakanlığı, Bolu, Türkiye. E-mail: busraertugrul226@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9657-5535>

^b Prof. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye. E-mail: yildiz_k1@ibu.edu.tr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5390-7525>

Atıf: Yılmaz, B. & Yıldız, K. (2024). Cumhuriyet kavramına ilişkin ilkokul öğrencilerinin metaforik algıları. *Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 6(2), 150-174. <https://doi.org/10.46423/izujed.1412249>

Metaphorical Perceptions of Primary School Students Regarding the Concept of Republic

Abstract

The aim of this research is to determine primary school students' metaphorical perceptions of the concept of Republic. The study group of the research consists of a total of 486 2nd grade, 3rd grade and 4th grade students studying in a primary school within the borders of the Central district of Bolu province in the first semester of the 2023-2024 academic year. In this study, which aims to reveal and examine the metaphorical meanings that students attribute to the concept of Republic, the phenomenology pattern was used. A semi-structured interview form was used to collect research data. Content analysis was used to analyze the data. Based on the students' perceptions, a total of 224 metaphors were produced regarding the concept of Republic, including 48 common metaphors in all classes and 176 individual metaphors. When the five metaphors produced by the students are examined, respectively; It can be seen that there are Freedom, Holiday, Sun, Atatürk and Flag. 224 metaphors produced by students were collected under 9 categories by the researchers. These categories; Independence, Value, Power, Confidence, Progress, Pioneer, Conviviality, Form of Government and Victory. When the results of the research were examined in general, it was seen that students at all grade levels had a positive perception of the concept of Republic.

Keywords: Republic, Metaphor, Life Sciences, Social Studies, Primary School

Extended Abstract

Introduction

Social sciences are a multidisciplinary field of study that includes studies on issues related to humans and society in the context of the past and present (Köroğlu and Köroğlu, 2016). The reflection of the sub-disciplines of social sciences in the curriculum at the primary school level has been shaped especially within the scope of Life Science and Social Studies courses. Life Sciences is a course taught at the 1st, 2nd and 3rd grade level of primary school, and Social Studies is a course taught at the 4th grade level of primary school. Many concepts belonging to the sub-disciplines of social sciences are included in the Life Sciences and Social Studies curriculum. One of these concepts is the concept of "Republic". Concepts can be concrete, abstract, one-dimensional and multi-dimensional. The concept of republic is both abstract and multidimensional. Therefore, it is difficult to make sense of abstract and multidimensional concepts and transform them into facts in the mind in this age group. In teaching abstract and multidimensional concepts such as Republic, metaphors can also be used in addition to methods used in concept teaching such as concept networks, concept puzzles, concept cartoons, concept maps (Aktepe et al., 2017).

The use of metaphors in education is a very powerful mental tool preferred to explain complex concepts and phenomena (Semerci, 2007). One of the reasons for using metaphor is that it makes concepts and subjects that are difficult to understand more understandable (Aydın, 2006). The use of metaphors can be expanded to make the abstract and multidimensional concepts within the scope of Life Sciences and Social Studies courses more understandable, to internalize the concept, and to prevent misconceptions.

When we look at the metaphorical studies on the concept of Republic in the literature, the study conducted by Bal and Gök (2011) revealed that the concept of Republic is not perceived by students alone, but is associated with many different concepts. In the study conducted by Baş (2020), it was seen that different metaphors were produced by the students for the concept of Republic and that the students had a positive perception of the concept of Republic.

This research can contribute to those who plan, prepare and implement curriculum by seeing how and in what way the concept of Republic turns into a reality in the minds of students and by revealing misconceptions, if any. The concept of Republic was chosen because it is the centenary of the foundation of the Republic of Turkey and there is no study in the literature that determines the perceptions of primary school students towards the concept of Republic. This study may contribute to filling this gap in the literature. For these reasons, this study tried to determine the metaphorical perceptions of primary school students regarding the concept of Republic.

Method

The phenomenology pattern, one of the qualitative research approaches, was used in the research. The study group of the research consists of a total of 486 2nd grade, 3rd grade and 4th grade students studying at a primary school in the Central district of Bolu province in the 1st semester of the 2023-2024 academic year. To collect research data, a semi-structured interview form was used as a data collection tool. The interview form was developed as a draft by the researchers and was given its final form by taking expert opinion. In the interview form, students were asked to fill in the blanks in the statement "Republic is similar to, because..." in order to determine the demographic information of the students and their perceptions of the concepts of "Republic" through metaphors. Content analysis, which consists of the stages of coding, finding themes, and organizing the data according to codes and themes, was used to analyze the data.

In order to ensure the validity and reliability of the research, field expert opinion was consulted to check whether the metaphors placed under the created categories represented the category they were in. The tables of 224 metaphors and 9 conceptual categories related to the concept of Republic were shared with two field experts (1 faculty member, 1 teacher) in their unmatched form, and they were asked to place the metaphors in one of the conceptual categories they deemed appropriate. The matching made by the experts was compared with the matching made by the researchers. When the matching made by experts and researchers was compared, the reliability was found to be 85%.

Findings and Discussion

Based on student perceptions, 224 metaphors regarding the concept of "Republic" were identified. The 224 metaphors produced were grouped under 9 categories by the researchers. These categories; Independence, Value, Power, Trust, Progress, Pioneer, Festival, Management Style and Victory.

It was concluded that the students did not perceive the concept of Republic alone, that is, as a one-dimensional concept, on the contrary, they perceived the concept of Republic as being associated with many different concepts, that is, as a multi-dimensional concept. A total of 224 metaphors were produced by a total of 486 students in 2nd grade, 3rd grade and 4th grade regarding the concept of Republic. Of the 224 metaphors produced, 48 are common and 176 are individual metaphors. It was observed that many different metaphors were produced by students regarding the concept of Republic. It was concluded that the students had enriched conceptual knowledge and a broad perception structure regarding the concept of Republic.

When the results of the research were examined in general, it was seen that students at all grade levels had a positive perception of the concept of Republic. Similar to the research findings, Çalışoğlu (2019); Çiftçi and Tangülü (2012); Honey and Sky (2011); Head (2020); The

results of the studies conducted by Ulusoy and Yelken (2009) are parallel to the results of this study. Incomplete and incorrect learning of abstract and multidimensional concepts such as Republic may prevent permanent and meaningful learning. Therefore, metaphors can be used in teaching abstract and multidimensional concepts such as the concept of Republic.

Giriş

Sosyal bilimler, geçmiş ve günümüzde insan ve toplum ile ilişkili konularda incelemeler de bulunan çok disiplinli çalışma alanıdır. İnsanın çok boyutlu bir varlık olması, sosyal bilimlerin birçok disipline ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla insan ile ilgili gelişmelerin çok boyutlu olarak ele alınması gerekmektedir (Koroğlu ve Koroğlu, 2016).

Sosyal bilimlerin alt disiplini olan tarih, coğrafya, vatandaşlık, sosyoloji ve psikoloji gibi disiplinler insanı çok boyutlu olarak ele almaktadır. Sosyal bilimlere ait alt disiplinlerin, ilkökul seviyesinde öğretim programlarına yansımaları özellikle Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri kapsamında şekillenmiştir. Hayat Bilgisi ilkökul 1, 2 ve 3. sınıf düzeyinde, Sosyal Bilgiler ise ilkökul 4. sınıf düzeyinde okutulan bir derstir. Sosyal bilimlerin alt disiplinlerine ait birçok kavrama, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretim programında yer verilmiştir. Bu kavramlardan biri de “Cumhuriyet” kavramıdır. Kavramlar somut, soyut, tek boyutlu ve çok boyutlu olabilir. Cumhuriyet kavramı hem soyut hem de çok boyutlu bir kavramdır. Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada Cumhuriyet kavramına ilişkin öğrencilerin algılarına bakıldığında yönetim şekli, hak, özgürlük ve inkılap gibi çok çeşitli kavramlarla ifade ettikleri görülmüştür. Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada Cumhuriyet kavramının birçok kavram ile ilişkilendirildiği ortaya konulmaktadır.

Çok boyutlu Cumhuriyet kavramı Türkçe’ye Arapça kökenli “Cumhûr” kelimesinden geçmiştir. Cumhur bir arada bulunan insan topluluğu yani halk demektir. Cumhuri ise halka ait demektir. Cumhuriyet, Cumhuri kelimesinden türetilen bir kavramdır. Halka ait olan şey anlamına gelmektedir (Devellioğlu, 1998). Türk Dil Kurumuna göre Cumhuriyet; egemenliğin millete ait olduğu ve egemenliği belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimidir (TDK, 2023). Doğanay’a (2023) göre geniş anlamda Cumhuriyet, egemenliğin toplumun tümüne ait olması; dar anlamda devlet başkanının doğrudan veya dolaylı şekilde halk tarafından belirli süreliğine seçilmesidir.

Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan Cumhuriyet kavramı ile ilgili kazanımlar incelendiğinde 2. sınıf düzeyinde doğrudan bir kazanıma (HB.2.5.4.), 3. sınıf düzeyinde doğrudan bir kazanıma (HB.3.5.2.), Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan Cumhuriyet kavramı ile ilgili kazanımlar incelendiğinde 4. sınıf düzeyinde doğrudan bir kazanıma (SB.4.7.2.) rastlanılmıştır (MEB, 2023). Cumhuriyet kavramına ilişkin ele alınan kazanım analizlerine bakıldığında kazanımın kapsamı, sınıf seviyesiyle birlikte genişleyerek devam etmiştir.

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde kavramların yeri çok önemlidir. Ders kitaplarında çok sayıda yer alan önemli kavramlara genelde tanımlama şeklinde yer verilmiştir (Baş, 2020). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde yer alan kavramların birçoğu soyut kavramlardır (Bal ve Gök, 2011). Bu yüzden soyut ve çok boyutlu birçok kavramın doğru ve anlaşılır bir şekilde öğrenilmesine önem verilmelidir.

İlkökul öğrencileri somut işlemler dönemindedir (Piaget, 2024). Dolayısıyla bu yaş grubunda (7-11) soyut ve çok boyutlu kavramları anlamlandırabilmek, zihinde olguya dönüştürebilmek zordur. Cumhuriyet gibi soyut ve çok boyutlu kavramların öğretiminde kavram ağları, kavram bulmacaları, kavram karikatürleri, kavram haritaları gibi kavram öğretiminde kullanılan yöntemlerin (Aktepe vd., 2017) yanında metaforlar da kullanılabilir. Eğitimde metafor kullanımı karmaşık kavram ve olguların açıklanmasında tercih edilen çok güçlü zihinsel araçlardır (Semerci, 2007).

“Metafor” kavramı dilimize İngilizce “Metaphor” kelimesinden geçmiştir. Türkçe’de metafor kelimesi benzetme kavramı ile ilişkilendirilmiştir (Aydın, 2006). Thomas ve Beauchamp (2011) metaforu; bilinmeyen ya da az bilgiye sahip olunan kavramı, bilinen bir kavram aracılığıyla benzetme olarak tanımlamışlardır. Saban’a (2004) göre metafor; zihnimizdeki kavrama ilişkin yapının oluşmasında etkili olan çok güçlü zihinsel bir araçtır.

Metaforlar birçok amaçla kullanılabilir. Bu kullanım gerekçelerinden biri anlaşılmasında güçlük çekilen kavramların, konuların daha anlaşılır kılınmasının sağlanmasıdır (Aydın, 2006). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri kapsamında soyut ve çok boyutlu kavramların daha anlaşılabilir olması, kavramın içselleştirilebilmesi, kavram yanlışlarının önlenmesi için metaforların kullanımı yaygınlaştırılabilir. Eğitimde metafor kullanımının diğer gerekçelerine bakıldığında, metaforların bilişsel ve duyuşsal birçok işlevinin olduğu görülmektedir. Aşağıda metaforların örnek işlevlerine yer verilmiştir.

- Metaforlar aracılığıyla bilinmeyen, soyut ve çok boyutlu bir kavram ve olgu; bilinen bir kavram ve olgu ile ilişkilendirilerek (Palmquist, 2001), bilinmeyen kavram ve olgu olabildiğince somutlaştırılır ve bilinenden bilinmeyen ilerleme öğretim ilkesi kullanılarak daha anlamlı ve kalıcı öğrenmeler sağlanabilir.
- Metaforlar, bilinen bir kavram ile bilinmeyen bir kavramı karşılaştırma fırsatı verir (Çelikten, 2005). Karşılaştırma yöntemi ile iki kavramın benzer ve farklı özellikleri açık bir şekilde ortaya koyularak, kavram yanlışlarının önlenmesine yardımcı olabilir. Eğer kavram yanlışlığı varsa bunların ortaya çıkarılmasını da sağlayabilir.
- Metaforlar; soyut, karmaşık ve çok boyutlu birçok kavramın öğrenilmesinde etkili bir zihinsel araçtır. Metaforlar, öğrencilerin daha anlamlı ve kalıcı öğrenmelerine fırsat vererek derse karşı olumlu tutum geliştirmesine, motivasyonlarını artırmaya katkı sağlayabilir (Akyol, 2017).
- Kavramların karmaşık ve soyut yapısı zihinlerde olguya dönüşmesini zorlaştırabilir hatta engelleyebilir. Bu durum kavramın içselleştirilmeden, üstün körü bir şekilde ezberlenmesine neden olabilir. Ezberlenen kavram zamanla unutulabilir. Oysaki metaforlar, kalıcı öğrenmelere fırsat vererek, kavramın akılda kalmasını sağlayabilir (Arslan ve Bayrakçı, 2006).
- Metaforların bilişsel işlevleri yanında duyuşsal işlevleri de vardır. Bireylerin duygularını geliştirebilir ve duyuşsal gelişimini destekleyebilir (Fraser, 2001). Öğrenciler bilinen kavramdan yola çıkarak bilinmeyen kavrama yönelik çıkarım yapabilir, akıl yürütebilir.
- Metaforlar, öğrencilerin hazırbulunuşluğunu da etkiler. Öğrencilerde derse karşı olumsuz tutum, sınıf korkusu, isteksizlik veya yeni kavramların öğrenilmesine karşı bir ön yargı varsa bunların ortadan kaldırılmasını sağlayabilir (Osborn, 1997).
- Metaforlar, öğrencilerin bilinen bir kavramdan yola çıkarak bilinmeyen kavramın ne olabileceğine dair farklı ilişkilendirmeleri kullanarak yaratıcı düşünmesini geliştirir. Öğrenci kavramlar arasındaki ilişkiyi keşfederek bulabilir (Sanchez vd., 2000).
- Metaforlar, somut işlemler döneminde olan ilkökul öğrencilerinin hayal gücünü geliştirebilir (Hanson, 1993). Öğrenciler, kavramlar arasındaki bağlantıyı kurabilmek için yaşadığı deneyimlerden yararlanır. Deneyimlerden oluşan bireysel farklılıklar, hayal gücünün kullanılmasına fırsat verebilir.

Metafor kullanımının bilişsel ve duyuşsal işlevleri göz önüne alındığında eğitim alanında özellikle soyut ve çok boyutlu bilinmeyen kavramların öğrenilmesinde kullanılabilir olduğu ve güçlü bir zihinsel araç olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Alanyazında Cumhuriyet kavramına ilişkin yapılan metaforik çalışmalara bakıldığında zaman, Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada, Cumhuriyet kavramının öğrenciler tarafından tek başına algılanmadığı, birçok farklı kavram ile ilişkilendirildiği ortaya koyulmuştur. Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler tarafından Cumhuriyet kavramına yönelik farklı metaforlar üretildiği ve öğrencilerin Cumhuriyet kavramına yönelik olumlu bir algıya sahip oldukları görülmüştür.

Bu araştırma Cumhuriyet kavramının öğrencilerin zihinlerinde nasıl ve ne şekilde olguya dönüştüğünün görülmesini ve eğer varsa kavram yanılgılarının ortaya çıkarılmasını sağlayarak öğretim programlarını planlayan, hazırlayan ve uygulayan kişilere katkı sağlayabilir. Cumhuriyet kavramı, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşunun yüzüncü yılı olması ve ilkökul öğrencilerinin Cumhuriyet kavramına yönelik algılarını tespit eden bir çalışmaya alanyazında rastlanılmaması sebebiyle seçilmiştir. Bu çalışma alanyazındaki bu boşluğun doldurulmasına katkı sağlayabilir. Bu sebeplerden dolayı bu çalışmada Cumhuriyet kavramına ilişkin ilkökul öğrencilerinin metaforik algıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin Cumhuriyet kavramına yönelik algılarını tespit etmek ve bunların gerekçelerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda “İlkökul 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin Cumhuriyet olgusuna ilişkin algıları nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz veya olmadığımız olgular ile ilgili yeni bilgiler elde etmeyi sağlar (Gürbüz ve Şahin, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılının 1. döneminde Bolu ili Merkez ilçesinde yer alan bir ilkökulda öğrenim gören 2. sınıf, 3. sınıf ve 4. sınıf olmak üzere toplam 486 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişkenler	Gruplar	f	%
2. sınıf	Kız	75	52,1
	Erkek	69	47,9
3. sınıf	Kız	89	50,5
	Erkek	87	49,5
4. sınıf	Kız	77	46,3
	Erkek	89	53,7
Toplam		486	100

Çalışma grubunu %50,4’ü (245) erkek öğrenciler, %49,6’sı (241) kız öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin %29,6’sı 2. sınıf, %36,2’si 3. sınıf ve %34,2’si 4. sınıftır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerini toplamak için veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, araştırmacılar tarafından taslak olarak geliştirilmiş ve uzman görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Görüşme formunda, öğrencilerin demografik bilgileri ile "Cumhuriyet" kavramlarına ilişkin algıların metaforlar yoluyla belirlenmesi için öğrencilerden "Cumhuriyet.....benzer, çünkü....." ifadesindeki boşlukları doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerin ürettiği metafor aynı olsa bile nedeni farklı olabileceğinden "çünkü" kısımları dikkatle incelenmiştir. Bu formdan elde edilen cevaplar nihai olarak araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Görüşme formu, çalışma grubunda yer alan öğrencilere araştırmacılar tarafından doğrudan uygulanarak veriler toplanmıştır. Öğrencilerden dönen formlardan 486 görüşme formu analiz işlemi için kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde kodlama, temaların bulunması, verilerin kod ve temalara göre örgütlenmesi aşamalarından oluşan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmayı sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Üretilen metaforlar, kodlama ve ayıklama, örnek metafor belirleme, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik aşamaları ile analiz edilmiştir (Saban, 2008).

Kodlama ve Ayıklama

Görüşme formları incelendiğinde, bazı öğrencilerin geçerli metafor üretmediği, bazılarının ise bir metafor ürettiği hâlde mantıklı bir gerekçe sunmadığı gözlenmiş ve bu cevaplar değerlendirme dışı bırakılmıştır. Üretilen metaforlar ve gerekçeleri, öğrencilerin sınıfları ve cinsiyetleri kodlanarak yazılmıştır. Üç elemanlı bu kodlamada, ilk rakam öğrencinin sınıfını (2: 2. sınıf, 3: 3.sınıf; 4: 4.sınıf) , ortadaki harf öğrencinin cinsiyetini (K: kız; E: erkek) son rakam ise öğrencinin sayısını ifade etmektedir. Örnek: 2.E.35, 3.K.7, 4.E.20 gibi.

Örnek Metafor Belirleme

Görüşme formlarından analiz işlemine uygun olan 486 görüşme formu ayrıldıktan sonra tek tek incelenmiş ve öğrencilerin "Cumhuriyet" kavramına ilişkin 224 metafor ürettiği gözlenmiştir. Oluşturulan metaforların içerisinde grubunu en iyi temsil eden metaforlar belirlenmiş ve bulgular kısmında ilgili grubun hemen altında örnek olarak sunulmuştur.

Kategori Geliştirme

Veri toplama formunda yer alan öğrencilere ait kodlar ile metaforların nedenlerinin yer aldığı bir tablo oluşturulmuştur. Bu şekilde bir araya getirilen "Cumhuriyet" kavramına ilişkin üretilen metaforlar ve nedenleri arasındaki ilişkiler analiz edildikten sonra ilgili olanlar bir araya getirilerek 9 kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler; Bağımsızlık, Değer, Güç, Güven, İlerleme, Öncü, Şenlik, Yönetim Şekli ve Zafer' dir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik ve güvenilirlik; araştırmanın kavramsal çerçevesinin oluşturulması, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması ile bulguların sunulması aşamalarını ilgilendiren önemli kaygılardır (Merriam, 2015). Bu doğrultuda, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Öğrenciler tarafından verilen

yanıtlar incelendiğinde “Cumhuriyet” kavramına ilişkin 224 metafor saptanmış, bulgular kısmında etraflıca değinilen bu metaforları temsil ettiği düşünülen farklı kategori alanı belirlenmiştir. Oluşturulan kategoriler altına yerleştirilmiş metaforların, buldukları kategoriyi temsil edip etmediğinin kontrolünün sağlanması için alan uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak adına yapılan bu aşamada, “Cumhuriyet” kavramına ilişkin 224 metafor 9 kavramsal kategori tabloları henüz eşleştirme yapılmamış hali ile iki alan uzmanı (1 öğretim üyesi, 1 öğretmen) ile paylaşılmış, kendisinden metaforları kavramsal kategorilerden uygun gördüğü birine yerleştirmesi istenmiştir. Uzman tarafından yapılan eşleştirme ile araştırmacıların yaptığı eşleştirme birbiri ile kıyaslanmıştır. Araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman’ın (1994), (güvenirlilik: görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı x 100) formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Uzman ile araştırmacıların yaptığı eşleştirme karşılaştırıldığında güvenirlilik oranı %85 olarak bulunmuştur.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Bu araştırmanın etik kurul izni Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan, 12.10.2023 tarih ve 2023/427 sayılı kararı ile alınmıştır.

Bulgular

Öğrenci algılarına dayalı olarak “Cumhuriyet” kavramına ilişkin 224 adet metafor saptanmıştır. Üretilen 224 adet metafor, araştırmacılar tarafından 9 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler;

1. Bağımsızlık
2. Değer
3. Güç
4. Güven
5. İlerleme
6. Öncü
7. Şenlik
8. Yönetim Şekli
9. Zafer’dir.

İlkokul öğrencilerinin “Cumhuriyet” kavramına ilişkin ürettikleri metaforlara ilişkin edinilen kategoriler sunulmuş ve analiz edilmiştir.

Bağımsızlık Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Bağımsızlık” kategorisinde, 73 öğrenci tarafından üretilen 4 ortak, 20 bireysel metafor bulunmaktadır. Bağımsızlık kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Özgürlük (f:27)” olmuştur. Bu metaforu en çok 4. sınıf öğrencileri (f:14) üretmiştir. Bu metaforu “Bayrak” ve “Kuş” metaforları izlemiştir. Tablo 2’nin altında “Bağımsızlık” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Tablo 2. Bağımsızlık Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Özgürlük	2	Özgürlük	11	Özgürlük	14	Özgürlük	27
2	Bayrak	6	Bayrak	10	Bayrak	2	Bayrak	18
3			Kuş	1	Kuş	4	Kuş	5
4	Türkiye	1			Türkiye	1	Türkiye	2

Özgürlük “Kimseye karışmamalıyız, herkes kendi kararlarını vermelidir. Kimse birbirinin istediğini yapmak zorunda değildir. Cumhuriyet bunun gibidir.” (2.K.25)

Özgürlük “Atatürk’ün kurduğu bu Cumhuriyet çok iyi çünkü bağımsızlığı, iyiliği, bayrağımızı ve Atatürk’ü bize andıran güzel bir özgürlük perisi.” (3.E.14)

Özgürlük “Cumhuriyet özgür ve ulusaldır.” (4.E.88)

Bayrak “Bayrak bağımsızlık demektir.” (2.K.15)

Bayrak “Bayrak bağımsızlığımızın sembolüdür. Bence Cumhuriyet’i bağımsızlığımıza benzetebiliriz. Cumhuriyet özel bir bayramdır.” (3.E.56)

Kuş “Kuş özgürce uçar, istediğini yapar, istediği yere gider.” (4.E.15)

Bağımsızlık kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Bağımsızlık Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Hürriyet	1	Vatan	2	Ada	1
2	İsim	1	Asker	1	Aile	1
3	İstiklal Marşı	1	İnsan	1	Banka	1
4	Simge	1	Kaplan	1	Dünya	1
5	Yılkı Atı	1	Savaş Kazanmak	1	Eşitlik	1
6	Yokluk	1	Sevgi	1	Yaprak	1
7			Tonyukuk	1	Yıldız	1

Tablo 3 incelendiğinde 2. sınıf öğrencileri 6 bireysel, 3. ve 4. sınıf öğrencileri 7 bireysel metafor üretmiştir. “Bağımsızlık” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Yılkı atı “Bir at nasıl doğada özgürce yaşıyorsa bir insanda Cumhuriyet’te özgürce yaşar.” (2.K.58)

Vatan “Burası Türkiye Cumhuriyeti eğitim ve özgürlük vardır.” (3.K.71)

Yaprak “Nasıl yaprağın birçok çizgisi olduğu gibi her insan düşüncesini özgürce paylaşabilir buda Cumhuriyet gibidir.” (4.K.72)

Asker “Bayrağımızın rengi askerlerimizin kanıyla oluştu.” (3.E.22)

Değer Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Değer” kategorisinde, 86 öğrenci tarafından üretilen 9 ortak, 44 bireysel metafor bulunmaktadır. Değer kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Değer Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Sevgi	1	Sevgi	5	Sevgi	1	Sevgi	7
2			Bayram	5	Bayram	1	Bayram	6
3			Çiçek	3	Çiçek	1	Çiçek	4
4			Bayrak	2	Bayrak	1	Bayrak	3
5			Atatürk	1	Atatürk	1	Atatürk	2
6			Birlik	1	Birlik	1	Birlik	2
7			Dostluk	1	Dostluk	1	Dostluk	2
8	Işık	1			Işık	1	Işık	2
9	İnsan	1			İnsan	1	İnsan	2

Tablo 4 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Sevgi (f:7)” olmuştur. Bu metaforu en çok 3. sınıf öğrencileri (f:5) üretmiştir. Bu metaforu “Bayram” ve “Çiçek” metaforları izlemiştir. “Değer” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Sevgi “Cumhuriyet sevgi ve saygı öğretir. Cumhuriyet’i çok severim.” (2.K.05)

Bayram “Birlik ve beraberlik olur, yardımlar, neşe ve mutluluk olur.” (4.E.45)

Bayrak “Cumhuriyet sevilir, bir umuttur, ulusal egemenliktir.” (3.E.84)

Çiçek “Hem güzel hem de solmayan bir çiçek gibidir.” (3.E.86)

İnsan “İnsan bir Cumhuriyet’tir. İnsan her şeye benzer, insan her şeydir.” (4.E.89)

Değer kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde bu kategoride 2. sınıf öğrencileri 8 bireysel, 3. sınıf öğrencileri 12 bireysel ve 4. sınıf öğrencileri 24 bireysel metafor üretmiştir. “Değer” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Pırlanta “O tam bir mucize, şans, hayat, demokrasi, birlik, güzellik, mantık ve özgürlük gibidir.” (3.K.15)

Gül “Gül ne kadar güzel kokuyorsa ve güzel görünüyorsa Cumhuriyet’te o kadar güzel, adaletli ve özgürdür. Yani bir gül gibidir.” (4.E.68)

Tablo 5. Değer Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Cennet	1	Özgürlük	3	Mutluluk	3
2	Dünya	1	Saygı	2	Okul	2
3	Kurt	1	Vatan	2	Aile	2
4	Şeker	1	Yardımlaşma	2	Çocuk	2
5	Tatlı	1	Hediye	1	Gül	2
6	Toplum	1	Anne	1	Güneş	2
7	Türkiye	1	Pırlanta	1	Demokrasi	1
8	Vazo	1	Baba	1	Elmas	1
9			Türk halkı	1	Aslan	1
10			Evren	1	Avukat	1
11			Halk	1	Kalp Atışı	1
12			Yürek	1	Kardeşlik	1
13					Karınca	1
14					Karpuz çekirdeği	1
15					Kiraz	1
16					Kitap	1
17					Konu	1
18					Barış	1
19					Arkadaşlık	1
20					Öğrenci	1
21					Sınıf	1
22					Su kaynağı	1
23					Terazi	1
24					Zafer	1

Güç Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Güç” kategorisinde, 22 öğrenci tarafından üretilen 2 ortak, 14 bireysel metafor bulunmaktadır. Güç kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Güç Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Aslan	4	Aslan	1			Aslan	5
2	Kaplan	1	Kaplan	1			Kaplan	2

Tablo 6 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Aslan (f:5)” olmuştur. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri (f:4) üretmiştir. Bu metaforu “Kaplan” metaforu izlemiştir. “Güç” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Aslan “Aslan güçlü, dayanıklı ve sağlamdır.” (2.K.32)

Aslan “Cumhuriyet güçlü ve kuvvetli olduğu için benzetiyorum.” (3.K.87)

Kaplan “Kaplanlar cesurdur.” (2.K.30)

Kaplan “Çok güçlü, korkusuz, cesur.” (3.K.81)

Güç kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Güç Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1			Kurt	2	Çam Ağacı	1
2			Güçlü	1	Demir	1
3			Kartal	1	Duvar	1
4			Kral	1	Güneş	1
5			Çita	1	İnci	1
6			Türkiye	1	Uçak	1
7			Vatan	1		
8			Zafer	1		

Tablo 7 incelendiğinde 2. sınıf öğrencileri bu kategoride bireysel metafor üretilmediği görülmektedir. Bu kategoride 3. sınıf öğrencileri 8 bireysel, 4. sınıf öğrencileri 6 bireysel metafor üretmiştir. “Güç” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Çita “Cumhuriyet’i kuvvetli, hızlı, güçlü ve cesur olan çitaya benzetiyorum.” (3.K.75)

Kartal “Birinin yetkisi altında hareket etmeden yuvasına giden özgür, güçlü, korkak olmayandır.” (3.E.26)

Duvar “Duvar yıkılmaz sağlam olduğu için, Cumhuriyet’te yıkılmaz, sağlamdır ve hep ayakta durur.” (4.E.73)

Çam Ağacı “Çok büyük, çok güçlü ve hiç yaprakları çürümez.” (4.E.42)

Güven Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Güven” kategorisinde, 44 öğrenci tarafından üretilen 8 ortak, 10 bireysel metafor bulunmaktadır. Güven kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Güven Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Yuva	9			Yuva	2	Yuva	11
2	Atatürk	5	Atatürk	1			Atatürk	6
3	Aile	2			Aile	1	Aile	3
4			Polis	2	Polis	1	Polis	3
5	Anne	1			Anne	1	Anne	2
6	Baba	1			Baba	1	Baba	2
7			Özgürlük	1	Özgürlük	1	Özgürlük	2
8	Vatan	1	Vatan	1			Vatan	2

Tablo 8 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Yuva (f:11)” olmuştur. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri (f:9) üretmiştir. Bu metaforu

“Atatürk”, “Aile” ve “Polis” metaforları izlemiştir. “Güven” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Yuva “Bizi tehlikelerden korur.” (2.K.41)

Atatürk “Atatürk yurdumuzu koruduğu gibi Cumhuriyet'te bizi korur.” (2.K.72)

Polis “Eğer birisine kötü davranırsak “Orda dur, bunu yapamazsın.” gibi sözler söyler. Cumhuriyet tıpkı güvenlik gibidir.” (3.E.87)

Baba “Görevi bizi korumak, bize sahip çıkmaktır. Bu yüzden baba gibidir.” (4.E.50)

Güven kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Güven Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Araba	2	Beyaz Ten, Sarı Saç	1	Süper Kahraman	2
2	Asker	2	Evren	1	Kovan	1
3	Sevgi	1	Jandarma	1	Dünya	1
4			Yıldız	1		

Tablo 9 incelendiğinde bu kategoride 2. ve 4. sınıf öğrencileri 3 bireysel, 3. sınıf öğrencileri 4 bireysel metafor üretmiştir. “Güven” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Sevgi “Cumhuriyet bir millettir, bir güvendir. Güvensiz bir Cumhuriyet olmaz.” (2.K.20)

Yıldız “Bayrağımızın yıldızı gibidir çünkü Atatürk Cumhuriyet’i yıldız gibi savunmuştur.” (3.E.59)

Süper Kahraman “Süper kahraman çizgi filmde onları kurtarıyor ve Cumhuriyet’te bizim ülkemizi koruyor.” (4.K.65)

Asker “Türkiye’yi koruduğu gibi Cumhuriyet’te bizi korur.” (2.K.14)

İlerleme Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “İlerleme” kategorisinde, 97 öğrenci tarafından üretilen 7 ortak, 36 bireysel metafor bulunmaktadır. İlerleme kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. İlerleme Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Güneş	6	Güneş	9	Güneş	7	Güneş	2
2	Işık	6	Işık	4	Işık	3	Işık	3
3	Ağaç	5			Ağaç	2	Ağaç	7
4	Saat	3	Saat	1	Saat	1	Saat	5
5	Mum	2	Mum	2			Mum	4
6	Fener	1	Fener	1			Fener	2
7			Baba	1	Baba	1	Baba	2

Tablo 10 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Güneş (f:22)” olmuştur. Bu metaforu en çok 3. sınıf öğrencileri (f:9) üretmiştir. Bu metaforu “Işık” ve “Ağaç” metaforları izlemiştir. “İlerleme” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Güneş “Güneş gibi bizi aydınlatır, enerji verir.” (2.E.01)

Güneş “İnsanları aydınlatır ve enerji verir, insanların hayatıdır.” (4.E.55)

Işık “Bize bilgi verdiği için bizi aydınlatır.” (2.E.38)

Işık “Önündeki karanlık savaşları aydınlatır.” (3.E.67)

Ağaç “Ağaçlar aynı Cumhuriyet gibi ilk önce fidan olur. Sonra yavaş yavaş bir ağaca dönüşür, aynı Cumhuriyet gibi yavaş adımlarla büyür.” (4.E.06)

İlerleme kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. İlerleme Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2. Sınıf			3. Sınıf		4. Sınıf	
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Akıl	1	Ay	2	Ay	2
2	Çiçek	1	Yıldız	2	İnsan	2
3	Öğretmen	1	Ankara	1	Kalem	2
4			Ay- yıldız	1	Özgürlük	2
5			Bayram	1	Bilim	1
6			Elma	1	Bitki	1
7			Gökyüzü	1	Ders	1
8			Hala	1	Eğitim	1
9			Lamba	1	Elmas	1
10			Mutluluk	1	Fidan	1
11			Sevinç	1	Güzellik	1
12			Yenilik	1	Hayat	1
13			Ateş Topu	1	Arı	1
14					Anne-Baba	1
15					Kitap Okumak	1
16					Kurşun Kalem	1
17					Mevsim	1
18					Robot	1
19					Zafer	1
20					Zümrüt	1

Tablo 11 incelendiğinde bu kategoride 2. sınıf öğrencileri 3 bireysel, 3. sınıf öğrencileri 14 bireysel ve 4. sınıf öğrencileri 21 bireysel metafor üretmiştir. “İlerleme” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Gökyüzü “Gökyüzü gibi geniştir.” (3.E.45)

Yenilik “Yeni buluşlar elde ederiz.” (3.E.65)

Bitki “Bitkilerde Cumhuriyet gibi yaşam için mücadele ederse ancak büyüyebilir, gelişebilir, çiçek açabilir.” (4.E.32)

Öncü Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Öncü” kategorisinde, 39 öğrenci tarafından üretilen 2 ortak, 15 bireysel metafor bulunmaktadır. Öncü kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öncü Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Atatürk	10	Atatürk	4	Atatürk	4	Atatürk	18
2	Çocuk	1	Çocuk	1			Çocuk	2

Tablo 12 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Atatürk (f:18)” olmuştur. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri (f:10) üretmiştir. Bu metaforu “Çocuk” metaforu izlemiştir. “Öncü” kategorisine ait üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Atatürk “Atatürk Cumhuriyet’i bize armağan etmiştir.” (2.E.62)

Atatürk “Atatürk Cumhuriyet’i kurmuştur.” (3.E.03)

Atatürk “Ata’mız Cumhuriyet’i ilan etti. Ata’mız çocukları çok severdi biz de onu çok seviyoruz.” (4.K.39)

Çocuk “Atatürk Cumhuriyet’in hem kurucusu hem çocukları çok sever o yüzden çocuğa benzetirim.” (3.K.73)

Öncü kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Öncü Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Bayram	4	Aile	1	Adalet	2
2	Ay-yıldız	1	Özel Gün	1	Emanet	1
3	Başkan	1	Savaş Kazanmak	1	Vatan	1
4	Armağan	1	Sonsuzluk	1		
5	Hediye	1	Güneş	1		
6	İstiklal Marşı	1	Halk	1		

Tablo 13 incelendiğinde bu kategoride 2. ve 3. sınıf öğrencileri 6 bireysel, 4. sınıf öğrencileri ise 4 bireysel metafor ürettiği görülmektedir. “Öncü” kategorisine ait üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

İstiklal Marşı “Mustafa Kemal Atatürk Cumhuriyet’i kurdu. O bizim kalbimizde biz onu çok seviyoruz.” (2.E.70)

Savaş Kazanmak “Cumhuriyet’i Atatürk kurmuştur ve onun sayesinde Cumhuriyet kurulmuştur. Atatürk, silah arkadaşları ve Mehmetçikler.” (3.E.34)

Emanet “Atatürk Cumhuriyet’i Türk gençliğine emanet etmiştir.” (4.K.43)

Şenlik Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Şenlik” kategorisinde, 60 öğrenci tarafından üretilen 9 ortak, 6 bireysel metafor bulunmaktadır. Şenlik kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Şenlik Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Bayram	6	Bayram	6	Bayram	5	Bayram	7
2	Eğlence	4	Eğlence	3	Eğlence	1	Eğlence	8
3	Şarkı	1	Şarkı	3			Şarkı	4
4	Atatürk	2			Atatürk	1	Atatürk	3
5	Gösteri	1	Gösteri	2			Gösteri	3
6	Şiir	1	Şiir	2			Şiir	3
7			Çocuk	1	Çocuk	1	Çocuk	2
8	Oyun Oynamak	1	Oyun Oynamak	1			Oyun Oynamak	2
9			Özgürlük	1	Özgürlük	1	Özgürlük	2

Tablo 14 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metaforun “Bayram (f:27)” olduğu görülmektedir. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri (f:16) üretmiştir. Bu metaforu “Eğlence” ve “Şarkı” metaforları izlemiştir. “Şenlik” kategorisine ilişkin üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Bayram “29 Ekim bizim yani milletimizin bayramıdır.” (2.K.37)

Bayram “Gösteriler, oyunlar oluyor o yüzden bayrama benzetiyorum.” (3.E.81)

Bayram “Cumhuriyet Dünya’daki en güzel şeylerden biri. Bayram gibi. Bayram olarak en sevdiğim bayram.” (4.K.10)

Eğlence “Cumhuriyet geldiğinde aynı doğum gününde yapıldığı gibi evlere bayraklar asarız, şarkı söyleriz, gösteri yaparız tıpkı doğum günündeki gibidir.” (3.K.03)

Şenlik kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Şenlik Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Mum	1	Dünya	1	Arkadaşlık	1
2	Şenlik	1			Kırmızı	1
3					Yıldız	1

Tablo 15 incelendiğinde bu kategoride 2. sınıf öğrencileri 2 bireysel, 3. sınıf öğrencileri 1 bireysel, 4. sınıf öğrencileri 3 bireysel metafor ürettiği görülmektedir. “Şenlik” kategorisine ilişkin üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Dünya “Neşeli bir dünya aynı Cumhuriyet kadar eğlencelidir.” (3.E.83)

Yıldız “Ne zaman Cumhuriyet Bayramı gelse heyecanlanıp, mutlu olurum.” (4.K.62)

Yönetim Şekli Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Yönetim Şekli” kategorisinde, 17 öğrenci tarafından 1 ortak, 11 bireysel metafor bulunmaktadır. Yönetim Şekli kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Yönetim Şekli Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Oy Kullanmak	3	Oy Kullanmak	1	Oy Kullanmak	1	Oy Kullanmak	5

Tablo 16 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Oy Kullanmak (f:5)” olmuştur. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri üretmiştir. “Yönetim Şekli” kategorisine ilişkin üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Oy Kullanmak “Oy kullanarak başkan seçilir. Her ülke başkan seçer.” (2.K.04)

Oy Kullanmak “Bağımsız ve özgür şekilde oy kullanılır.” (3.E.20)

Oy Kullanmak “Başka ülkede yaşayan bazı insanlar oylarını bizimki gibi kullanamıyorlar, o yüzden biz Cumhuriyet ile yönetilmeliyiz.” (4.E.85)

Yönetim Şekli kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Yönetim Şekli Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Atatürk	1	Beyin	1	Tek Yönetim	2
2	Seçim	1	Güneş	1	Ağaç	1
3					Arı	1
4					Özgürlük	1
5					Adalet	1
6					Ülke	1
7					Yönetim Şekli	1

Tablo 17 incelendiğinde bu kategoride 2. ve 3. sınıf öğrencileri 2 bireysel, 4. sınıf öğrencileri 7 bireysel metafor ürettiği görülmektedir. “Yönetim Şekli” kategorisine ilişkin üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Seçim “Bir kişinin seçilmesi ve yönetmesi.” (2.E.08)

Beyin “Cumhuriyet iyi bir yönetim şeklidir, beynimiz gibi bizi yönetir.” (3.E.55)

Ülke “Bir ülkede Cumhuriyet ilan edildiyse o ülkedeki insanlar hak ve özgürlüklerini kullanabilir.” (4.K.63)

Zafer Kategorisi

Öğrenci görüşleri doğrultusunda üretilen metaforlar arasından oluşturulan “Zafer” kategorisinde, 48 öğrenci tarafından 7 ortak, 17 bireysel metafor bulunmaktadır. Zafer kategorisine ait üretilen ortak metaforlar tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Zafer Kategorisine Ait Üretilen Ortak Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4. Sınıf		Toplam		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Atatürk	4	Atatürk	2	Atatürk	2	Atatürk	8
2			Özgürlük	3	Özgürlük	4	Özgürlük	7
3			Kan	3	Kan	1	Kan	4
4	Zafer	2	Zafer	1	Zafer	1	Zafer	4
5	Bayrak	1	Bayrak	1			Bayrak	2
6	Gül	1	Gül	1			Gül	2
7	Kurtuluş Savaşı	1			Kurtuluş Savaşı	1	Kurtuluş Savaşı	2

Tablo 18 incelendiğinde öğrenciler tarafından bu kategoride en çok üretilen metafor “Atatürk (f:8)” olmuştur. Bu metaforu en çok 2. sınıf öğrencileri (f:4) üretmiştir. Bu metaforu “Özgürlük”, “Kan” ve “Kuş” metaforları izlemiştir. “Zafer” kategorisine ilişkin üretilen ortak metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Atatürk “Kurtuluş Savaşı’nı Atatürk ve askerleri kazanmıştır bu yüzden Atatürk’e benzetiyorum.” (2.E.17)

Özgürlük “Türkiye Cumhuriyeti kurulunca özgürlük, kurtuluş ve hayat kolaylaşmaya başladı.” (3.E.85)

Kurtuluş Savaşı “Kurtuluş Savaşı’nda büyük bir önderlik kazandığımız için, kurtuluş gösterdiğimiz için” (4.K.40)

Özgürlük “Cumhuriyet bizi özgür bırakır. Cumhuriyet’i Atatürk kazanmıştır. Bizim ülkemize saldırı yapıyorlardı. Atatürk savaşı kazanarak Cumhuriyet’i kazandı, özgürlüğü aldı.” (4.K.50)

Zafer Şekli kategorisine ait üretilen bireysel metaforlar tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Zafer Kategorisine Ait Üretilen Bireysel Metaforlar

2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf		
SN	Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
1	Kılıç	1	Saygı	2	Savaş	2
2			Boğa	1	Ev	1
3			Düşünce	1	Kazanmak	1
4			Halk	1	Patronun Oğlu	1
5			Işık	1	Aile	1
6			İnsan	1		
7			Kahraman	1		
8			Park	1		
9			Arkadaşlık	1		
10			Sevgi	1		
11			Vatan	1		

Tablo 19 incelendiğinde bu kategoride 2. sınıf öğrencileri 1 bireysel, 3. sınıf öğrencileri 11 bireysel ve 4. sınıf öğrencileri 5 bireysel metafor ürettiği görülmektedir. “Zafer” kategorisine ilişkin üretilen bireysel metaforlara ilişkin örnekler şunlardır:

Kılıç “Cumhuriyet için bir sürü askerimiz savaştı, şehit oldu. En sonunda bu ülkeden İngilizleri kılıç gibi yok ettiler.” (2.K.02)

Saygı “Cumhuriyet kolay kazanılmış bir şey değil. Bizim atalarımız çok zor kazandı ve biz onları tebrik ediyoruz.” (3.K.06)

Savaş “Savaşı kazandık, Cumhuriyet ilan edildi.” (4.K.54)

Tartışma

Bu araştırma “Cumhuriyet” kavramına ilişkin ilkökul öğrencilerinin metaforik algılarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Öğrencilerin Cumhuriyet kavramını tek başına yani tek boyutlu olarak algılamadıkları bunun aksine Cumhuriyet kavramının birçok farklı kavram ile ilişkilendirildiğini yani çok boyutlu bir kavram olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Cumhuriyet kavramına ilişkin 2, 3 ve 4. sınıf olmak üzere toplam 486 öğrenci tarafından 224 metafor üretilmiştir. Üretilen 224 metaforun 48 tanesi ortak, 176 tanesi bireysel metafordur. Cumhuriyet kavramına ilişkin öğrenciler tarafından çok farklı metaforlar üretildiği görülmüştür. Öğrencilerin Cumhuriyet kavramına ilişkin zenginleştirilmiş kavram bilgisine ve geniş bir algı yapısına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlarda insanlar, olaylar, mekânlar ve nesnelere arasındaki ilişkiler ön plana çıkmıştır. Öğrenciler tarafından üretilen 224 metafor araştırmacılar tarafından 9 kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; *Bağımsızlık*, *Değer*, *Güç*, *Güven*, *İlerleme*, *Öncü*, *Şenlik*, *Yönetim Şekli* ve *Zafer*’dir. En çok metaforun üretildiği kategori “*Değer*”; en az metaforun üretildiği kategori ise “*Yönetim Şekli*” olmuştur.

Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar arasından “*Bağımsızlık*” kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 73 öğrenci tarafından üretilen 24 metaforun 4’ü ortak, 20’si bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 3 ortak, 6 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 3 ortak, 7 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 4 ortak, 7 bireysel metafor üretmiştir. Bağımsızlık kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; “*özgürlük*”, “*bayrak*”, “*kuş*” ve “*Türkiye*”dir. Cumhuriyet kavramına ilişkin bağımsızlık kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Çalışoğlu (2019) ve Baş (2020) tarafından yapılan çalışmalarda kuş kavramı; Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada Türkiye kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Cumhuriyet kavramına ilişkin bağımsızlık kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada simge kavramı; Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada aile ve asker kavramları ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar arasından “*Değer*” kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 86 öğrenci tarafından üretilen 53 metaforun 9’u ortak, 44’ü bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 3 ortak, 8 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 7 ortak, 12 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 9 ortak, 24 bireysel metafor üretmiştir. Değer kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; “*sevgi*”, “*bayram*”, “*çiçek*”, “*bayrak*”, “*Atatürk*”, “*birlik*”, “*dostluk*”, “*ışık*” ve “*insan*”dır. Cumhuriyet kavramına ilişkin değer kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada ışık kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Cumhuriyet kavramına ilişkin değer kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada anne, halk, karınca, okul kavramları; Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada gül, okul ve kalp (yürek) kavramları ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar arasından oluşturulan “*Güç*” kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 22 öğrenci tarafından üretilen 16 metaforun 2’si ortak, 14’ü bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 2 ortak, 3. sınıf öğrencileri 2 ortak metafor üretirken 4. sınıf öğrencileri ortak metafor üretmemiştir. Aynı şekilde 2. sınıf öğrencileri bireysel metafor

üretmezken, 3. sınıf öğrencileri 8 bireysel, 4. sınıf öğrencileri 6 bireysel metafor ürettiği görülmüştür. Güç kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; "aslan" ve "kaplan"dır. Cumhuriyet kavramına ilişkin güç kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada ağaç kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan "Güven" kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 44 öğrenci tarafından üretilen 18 metaforun 8'i ortak, 10'u bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 6 ortak, 3 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 4 ortak, 4 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 6 ortak, 3 bireysel metafor üretmiştir. Güven kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; "yuva", "Atatürk", "aile", "polis", "anne", "baba", "özgürlük" ve "vatan"dır. Cumhuriyet kavramına ilişkin güven kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada özgürlük kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan "İlerleme" kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 97 öğrenci tarafından üretilen 43 metaforun 7'si ortak, 36'sı bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 6 ortak, 3 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 6 ortak, 13 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 5 ortak, 20 bireysel metafor üretmiştir. İlerleme kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; "Güneş", "ışık", "ağaç", "saat", "mum", "fener" ve "baba"dır. Cumhuriyet kavramına ilişkin ilerleme kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada ağaç kavramı ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermiştir. Cumhuriyet kavramına ilişkin ilerleme kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Baş (2020) ve Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada mevsim kavramı; Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada gökyüzü kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan "Öncü" kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 39 öğrenci tarafından üretilen 17 metaforun 2'si ortak, 15'i bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 2 ortak, 6 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 2 ortak, 6 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 1 ortak, 3 bireysel metafor üretmiştir. Öncü kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; "Atatürk" ve "çocuk"tur. Cumhuriyet kavramına ilişkin öncü kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada Atatürk kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Cumhuriyet kavramına ilişkin öncü kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada halk kavramı; Baş (2020) tarafından yapılan çalışmada adalet kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan "Şenlik" kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 60 öğrenci tarafından üretilen 15 metaforun 9'u ortak, 6'sı bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 7 ortak, 2 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 8 ortak, 1 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 5 ortak, 3 bireysel metafor üretmiştir. Şenlik kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; "bayram", "eğlence", "şarkı", "Atatürk", "gösteri", "şiir" ve "oyun oynamak"tır. Cumhuriyet kavramına ilişkin şenlik kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada Atatürk kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan "Yönetim Şekli" kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 17 öğrenci tarafından üretilen 12 metaforun 1'i ortak, 11'i bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 1 ortak, 2 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 1 ortak, 2

bireysel; 4. sınıf öğrencileri 1 ortak, 7 bireysel metafor üretmiştir. Yönetim şekli kategorisine ait üretilen ortak metafor; “oy kullanmak”tır. Cumhuriyet kavramına ilişkin yönetim şekli kategorisinde üretilen bireysel metaforlar, Çalışoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada güneş ve özgürlük kavramları ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenciler tarafından kurulan metaforlar arasından oluşturulan “Zafer” kategorisinde, tüm sınıf düzeylerinde 48 öğrenci tarafından üretilen 24 metaforun 7’si ortak, 17’si bireysel metafordur. 2. sınıf öğrencileri 5 ortak, 1 bireysel; 3. sınıf öğrencileri 6 ortak, 11 bireysel; 4. sınıf öğrencileri 5 ortak, 5 bireysel metafor üretmiştir. Zafer kategorisine ait üretilen ortak metaforlar sırasıyla; “Atatürk”, “zafer”, “bayrak”, “gül” ve “Kurtuluş Savaşı”dır. Cumhuriyet kavramına ilişkin zafer kategorisinde üretilen ortak metaforlar, Bal ve Gök (2011) tarafından yapılan çalışmada savaş (Kurtuluş Savaşı) kavramı ile ilişkilendirilerek araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Üretilen metaforların kategorik analizi incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğu tarafından üretilen ilk beş metaforun sırasıyla; Bayram, özgürlük, güneş, Atatürk ve bayrak olduğu görülmüştür. Bayram metaforu değer ve şenlik kategorilerinde, özgürlük metaforu bağımsızlık ve güven kategorilerinde, Atatürk metaforu değer, öncü, güven, şenlik ve zafer kategorilerinde, bayrak metaforu bağımsızlık, değer ve zafer kategorilerinde ortak metafor olarak yer alsa da herbir kategoride üretilen metaforun ilişkilendirildiği kavram yani gerekçesi farklıdır.

Genel olarak araştırmanın sonuçları incelendiğinde tüm sınıf düzeylerindeki öğrencilerin Cumhuriyet kavramına ilişkin olumlu bir algıya sahip oldukları görülmüştür. Çalışoğlu (2019); Çiftçi ve Tangülü (2012); Bal ve Gök (2011); Baş (2020); Ulusoy ve Yelken (2009) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Öğrencilerin Cumhuriyet kavramına yönelik olumlu bir algıya sahip olmalarına etki eden değişkenler arasında yürütülen eğitim ve öğretim faaliyetleri çok önemli bir paya sahiptir. Çünkü eğitim, bireylerin algısını etkileyen en önemli iç faktörlerden biridir (Çalışoğlu, 2019). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinin öğretim programlarında yer alan Cumhuriyet kavramı ile ilgili kazanımların öğrenme amacına ulaştığını göstermiştir.

Öğrencilerin metaforik algılarına bakıldığında, Cumhuriyet kavramının dolaylı olarak ilişkili olduğu birçok kavram ile ilişkilendirildiği fakat doğrudan ilişkili olduğu yönetim şekli kategorisinde, yalnızca 17 öğrenci tarafından metafor üretildiği görülmektedir. Bunun sebebi olarak Cumhuriyet kavramına ilişkin tanımın, somut işlemler döneminde olan ilkökul öğrencileri (Piaget, 2004) için soyut kaldığı ileri sürülebilir. İlkokul Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinde yer alan soyut kavramların öğrenilmesinde sıkıntılar yaşandığı ve kavram yanlışlarına sebep olduğu ortaya çıkmıştır (Bal, 2011). Kavramların eksik ve yanlış öğrenilmesi, kalıcı ve anlamlı öğrenmelerin gerçekleşmesini engelleyebilir. Bu nedenle Cumhuriyet kavramı gibi soyut ve çok boyutlu kavramların öğretiminde şu önerilere yer verilmiştir:

- İlkokul öğrencileri somut işlemler döneminde olduklarından dolayı soyut ve karmaşık kavramların öğretiminde kavram haritaları, kavram bulmacaları, kavram ağları ve kavram karikatürleri kullanılabilir.
- Soyut ve çok boyutlu kavramların öğretilmesinde bilinenden bilinmeyene ve somuttan soyuta öğretim ilkelerinin kullanılmasına önem verilebilir.

- Kavram öğretimi aşamasında, öğrencilerin kavrama ilişkin var olan ön bilgilerini kullanarak öğrenmelerine rehber olunabilir. Böylece öğrenci, kavramın tanımını ezberlemek yerine kalıcı ve anlamlı öğrenmeler sağlanarak, kavramın zihinde olguya dönüşmesi sağlanabilir.
- Metaforlar aracılığıyla soyut, karmaşık kavramların somutlaştırılması ve bilinen kavramların bilinmeyen kavramlar ile ilişkilendirilmesi kalıcı ve anlamlı öğrenmeler sağlayabilir.

Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmada yazarlar eşit katkıda bulunmuşlardır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Çalışma herhangi bir destek almamıştır

Çatışma Beyanı

Araştırmada herhangi bir kişi, kurum veya kuruluşla bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Beyan

Araştırma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Etiği Kurulu Başkanlığı'nın 2023/427 sayılı kararı ile bilimsel araştırma etiği açısından uygun bulunmuştur.

Ethical Statement

The research was found appropriate in terms of scientific research ethics by the decision numbered 2023/427 of the Bolu Abant Izzet Baysal University Ethics Committee.

Kaynakça

- Aktepe, V., Cepheci, E., Irmak, S., & Palaz, Ş. (2017). Hayat bilgisi dersinde kavram öğretimi ve kavram öğretiminde kullanılabilir teknikler üzerine kuramsal bir çalışma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 3(1), 33-50.
- Akyol, C. (2017). *Metaforların kullanım alanları ve faydaları*. Pegem Atıf İndeksi, 51-89.
- Arslan, M.M. ve M. Bayrakçı. (2006), "Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi", *Milli Eğitim*, 171, 100-107.
- Aydın, İ. H. (2006). Bir felsefi metafor "yolda olmak". *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 6(1), 9-22.
- Bal, M. S. (2011). Misconceptions of high school students related to the conceptions of absolutism and constitutionalism in history courses, *Educational Research and Reviews*, 6 (3), 283-291.
- Bal, M. S., & Gök, S. (2011). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki cumhuriyet, saltanat ve liderlik kavramlarını algılayışları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 10(3), 1183-1198.
- Baş, K. (2020). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin saltanat cumhuriyet ve laiklik kavramlarına yönelik metaforik algıları. *Journal of History School*, 45, 1185- 1208.
- Çalışoğlu, M. (2019). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin "saltanat ve cumhuriyet" kavramlarına ilişkin metaforları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 542-558.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 269-283.
- Çiftçi, B., & Tangülü, Z. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının Atatürk ilkeleri hakkındaki metaforik algıları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 381-395.
- Doğanay, R. (2023). Yüzüncü yılında (Türkiye'de) Cumhuriyet. *Turkish Academic Studies-TURAS*, 4(1), 1-15.
- Devellioğlu, F. (1998). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. 15. baskı. Aydın.
- Fraser, D.C. (2000). Sin, "Hope and optimism in childrens methaphors", AARE Conference, Dec. 4-7, Sydney, Australia.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Hanson, L. (1993). Affective response to learning via visual metaphor, ACIVLA, October 13-17, New-York.
- Koroğlu, C. Z., & Koroğlu, M. A. (2016). Bilim kavramının gelişimi ve günümüz sosyal bilimleri üzerine. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (25), 1-15.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023). *Hayat Bilgisi dersi öğretim programı (İlkokul 2. ve 3. sınıflar)*. MEB.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2023). *Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul 4. sınıflar)*. MEB.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Merriam, S. B. (2015). Qualitative research: Designing, implementing, and publishing a study. In *Handbook of research on scholarly publishing and research methods*, 125-140.

- Osborn, M. (1997). The play of metaphors, education. *Fall*, 118(1), 1-4.
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and users' metaphors for the web: An exploratory study. *The Journal of Academic Librarianship*, 27(1), 24-32.
- Piaget, J. (2004), *Çocukta zihinsel gelişim* (H. Portakal, Çev.). Cem.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 459-496.
- Sanchez, A., María Barreiro, J., & Maojo, V. (2000). Design of virtual reality systems for education: A cognitive approach. *Education and Information Technologies*, 5, 345-362.
- Semerci, Ç. (2007). " Program geliştirme" kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2).
- Thomas, L., & Beauchamp, C. (2011). Understanding new teachers' professional identities through metaphor. *Teaching and Teacher Education*, 27(4), 762-769.
- Ulusoy, K. & Yelken, T. (2009). İlköğretim 4. ve 5.sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ile ilgili kavramları algılamaları. *Kırgızistan Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(22), 213-223.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı) Seçkin.
- Erişim adresi: <http://www.tdk.gov.tr/> Erişim tarihi: 02.11.2023